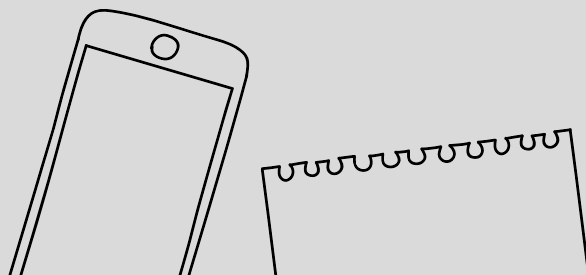

NAHRAJ!

metodický list

1

Anotace

Setkání s pamětníkem je zásadním bodem celého projektu. Žáci by měli být zcela soustředěni na pamětníkovo vyprávění, na jeho osobnost a prostředí, které ho obklopuje, aby mohli pořídit fotografie s co největší výpovědní hodnotou, a jejich pozornost by neměla být rozptýlena psaním poznámek. Proto si žáci rozhovor s pamětníkem nahrají. Nahrávání musí proběhnout s pamětníkovým souhlasem a měla by být dodržena pravidla metodiky nahrávání a fotografování, která jsou součástí tohoto metodického listu.

Cílová skupina

6. a 7. ročník ZŠ

Vzdělávací cíle

- Žáci se seznámí s metodikou nahrávání a fotografování pamětníka.
- Žáci se učí efektivně komunikovat v týmu a rozdělovat si role.

Kompetence

schopnost učit se, komunikace v mateřském jazyce, kulturní povědomí a vyjádření, sociální dovednosti

Časová dotace

30 minut

Počet účastníků

1 dokumentární tým (4–6 účastníků)

Pomůcky:

arch balicího papíru, fixy

Postup

Evokace

Učitel si sedne se žáky do kruhu a diskutuje s nimi o tom, co je podle nich potřeba zajistit / vědět / udělat, než začneme nahrávat rozhovor s kýmkoliv. Jednotlivé nápady žáků může zapisovat na arch balicího papíru ve středu kruhu. Potom si všichni společně projdou jednotlivé body metodiky nahrávání a fotografování. Pokud z některého z bodů vyplývá úkol, dohodne se učitel se žáky, kdo bude za tuto konkrétní věc zodpovědný. Učitel může žákům nabídnout možnost využít v případě zájmu k nahrávce rozhovoru s pamětníkem vlastní nahrávací zařízení, případně mobilní telefon **nebo iPhone**. (Doporučujeme upřednostnit iPhone před ostatními nahrávacími zařízeními, protože zvuková kvalita nahrávek je na něm vyšší.) Vzhledem k tomu, že není dopředu jasné, jak dlouhý bude

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

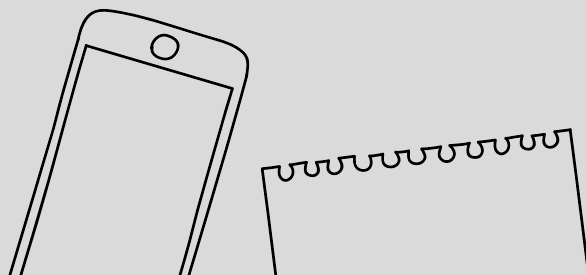
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

vypravej.pametnaroda.cz

NAHRAJ!

metodický list

rozhovor, dohodne se učitel s více žáky, kteří budou v případě potřeby připraveni zapnout během setkání nahrávání na svém mobilním telefonu a zajistit tak, že bude nahrán celý rozhovor.

Metodika nahrávání

Před samotným nahráváním:

Seznamte se s pamětníkem a vysvětlete mu, že nahrávka slouží pouze pro studijní účely projektu a nebude nikde zveřejněna. Získejte před nahráváním od pamětníka souhlas a dohodněte se, kdo bude mít na starosti podpis souhlasu. Místo, na kterém se budeme cítit příjemně, je základ. Pečlivě vyberte místo, kde se bude celý rozhovor nahrávat – ideálně dle potřeb pamětníka – v domácím prostředí nebo v blízkosti bydliště – aby se pamětník cítil dobře. Nevhodně vybrané místo může ovlivnit jak podobu celého setkání, tak i kvalitu zvuku nahrávky. Zmapujte prostor, abyste si byli jistí, že vás nevyruší neočekávané zvuky (zvonění, hlášení, zvuky mobilních telefonů aj.). Požádejte pamětníka dopředu také o to, aby si připravil výběr ze svých fotografií z průběhu celého života (ideálně do 10 fotografií).

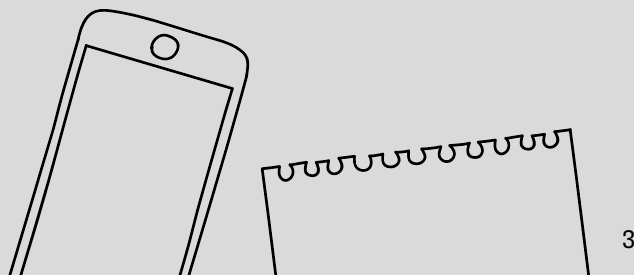
Během nahrávání:

Každá nahrávka by měla mít svůj oficiální začátek. Než položíte první otázku, uveďte krátce situaci, například: „Dnes je 16. ledna, jsme v Čimelicích u paní Jorové. Paní Jorová, mohla byste nám říct celé své jméno a datum narození?“ Poté už můžete navázat první otázkou. Snažte se být při pokládání otázek chronologičtí, tedy začít dětstvím a pak postupně přes dospívání až k dospělosti. Usnadní vám to orientaci při zpracovávání materiálu. Otázky by měly být jasné a srozumitelné, aby bylo hned jasné, na co se ptáte. Snažte se neskákat pamětníkovi do řeči a naslouchejte jeho vyprávění v tichosti. V případě, že pamětník ve svém vyprávění začne přeskakovat od jednoho k druhému a zcela odbočí od tématu, citlivě jej přerušte a zkuste mu pomoci návodnými otázkami: „Předtím jste říkal, že..., pamatujete si, jaké to tehdy pro vás bylo?“ Případně jej navedte na nové téma: „Děkuji za tuhle vzpomínku. Pamatujete se také na srpen 1968, co jste tehdy dělal/dělala?“ Zmínil-li pamětník ve své vyprávění konkrétní místa a události, zkuste se vždy zeptat na detaily (jaký byl rok, roční období, kde přesně se to stalo aj). Právě díky takovým detailům můžeme získat skvělý dokumentární materiál. Na závěr se pamětníka zeptejte na jeho životní motto/heslo. Po ukončení nahrávání požádejte pamětníka, aby vám ukázal připravené fotografie ze svého života a zdokumentujte je pomocí svých fotoaparátů nebo mobilních telefonů. Hotovou nahrávku si uložte do počítače, na disk nebo na flashku, abyste o ni nepřišli, nespolehejte jen na nahrávací zařízení nebo mobilní telefon.

NAHRAJ!

metodický list

3

Metodika fotografování

Setkání s pamětníkem je jedinečné. Zdokumentujte i společné setkání a vyfoťte se spolu s ním. Využijte pro fotografování čas před nahráváním rozhovoru, aby pak ustavičné cvakání nebo zvuk závěrky nenarušovaly proces nahrávání. Protože závěrečným výstupem projektu je fotokoláž, zaměřte se nejen na fotografii pamětníka a celého týmu, ale zkuste také fotit detaily, které mohou být velmi důležité a které mohou o pamětníkovi něco vypovídat, například jak vypadá jeho zvonek, oblíbený obraz, hrneček, křeslo, knížka nebo brýle na stole, kalendář apod. Pokud je to možné, foťte bez blesku a využívejte co nejvíce přirozeného světla.

Reflexe

Když učitel seznámí žáky s celou metodikou, krátce s nimi reflektuje, zda je jim vše jasné, a připomene jednotlivé úkoly, které z této aktivity vyplynuly. Reflexi může uvést následujícími otázkami:

Co vám z těchto bodů přijde nejdůležitější?

Chybí tam podle vašeho názoru něco? A pokud ano, tak co?

Nahrávali jste již někdy nějaký rozhovor?

Snažili jste se někdy zdokumentovat nějaké setkání / oslavu / rozhovor?

Co je podle vás důležité, když pořizujeme fotografie?

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

vypravej.pametnaroda.cz

